

Кексові напівфабрикати з додаванням солоду

Черних С.А., доцент, кандидат сільськогосподарських наук, Ковальова О.С., старший викладач, ДДАУ

В наш час підвищується попит на кондитерські вироби з біоактивного (пророщеного) зерна. Проростання зерна пов'язане з підвищенням активності амілолітичних ферментів, які гідролізують крохмаль до утворення декстринів і протеолітичних ферментів, що дезагрегують клейковинні білки, розріджують і послабляють тісто. Вироби із зерна, доведеного до стадії проростання, дають змогу найповніше використовувати всі поживні речовини зернових продуктів. Окрім того, в складі пророщеного зерна є харчові волокна, структура і розмір яких мають здатність очищувати верхню органів травлення та інших систем.

Кексові напівфабрикати являють собою майже готові вироби – кекси. Для їхнього одержання випечені напівфабрикати тільки присипаються цукровою пудрою або глазуруються. Кекси –

борошняні кондитерські вироби, виготовлені зі значним вмістом яйцепродуктів, цукру й жиру, а також цінних з погляду смаку наповнювачів: родзинок, цукатів, фруктів, горіхів та ін.

Як наповнювач для кексів запропоновано використовувати солод. Слід зазначити, що солод містить у своєму складі декстрини, редукувальні цукри, низькомолекулярні фракції білків, має високу амілолітичну і протеолітичну активність, приємний смак, солодкий аромат і включає значну кількість деяких біологічно активних речовин. Солод включає в себе весь набір речовин, які необхідні для раціонального харчування: білки, легкозасвоювані вуглеводи, клітковину з харчовими волокнами, мінеральні речовини, вітаміни, поліфеноли, рослинні ферменти та гормони [1, 3]. Так, пророщені зерна злаків мають у своєму складі практично всі незамінні амінокислоти, а вміст вітамінів (Е, В, В2, В6, В12, РР, Н та ін.) збільшується

в 5-10 і більше разів. Усереднений вміст вітамінів у пророщених злаках становить (мкг/г): вітамін С – 1100, тіамін (В1) – 3, рибофлавін (В2) – 3,1, пантотенова кислота (В12) – 3,2, піридоксин (В6) – 6,2, ніацин (РР) – 170, біотин (Н) – 0,3 [4]. У пророщеному зерні загальна кількість жирів зменшується і складає дуже незначну частину, а склад мінеральних речовин істотно не змінюється. Амінокислотний склад пророщеної сировини можна порівняти з амінокислотним складом ідеального білка, так, усереднене значення амінокислотного складу таке (мг/100 г): треонін – 4,3; серин – 0,8; глютамінова кислота – 3,8; пролін – 1,7; гліцин – 0,3; аланін – 8; метіонін – 1,7; ізолейцин – 12,2; лейцин – 29,8, тирозин – 19,1, фенілаланін – 23; триптофан – 6,3; гістидин – 6,2; лизин – 3,5 [1-3]. Тож, солод є невід'ємною частиною здорового повноцінного харчування людини, має природне походження, є безпечним з точки зору збалансованого харчування, підвищує поживну цінність продукту.

■ Таблиця 1. Солод ячмінний, 100 г продукту

Показник	Кількість
Калорійність	361 ккал
Білки	10,28 г
Жири	1,84 г
Вуглеводи	71,2 г
Харчові волокна	7,1 г
Зола	1,37 г
Моно- та дисахариди	0,8 г
Насичені жирні кислоти	0,38 г
Вітамін А	1 мкг
Вітамін В1	0,309 мг
Вітамін В2	0,308 мг
Вітамін В5	0,577 мг
Вітамін В6	0,655 мг
Вітамін В9	38 мкг
Вітамін С	0,6 мг
Вітамін Е	0,57 мг
Вітамін К	2,2 мкг
Вітамін РР	5,636 мг

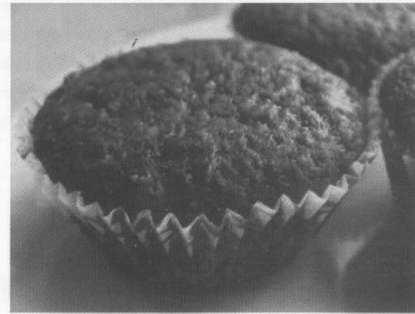
■ Таблиця 2. Рецептури кексів із додаванням солоду

Найменування сировини та напівфабрикатів	Масова частка сухих речовин, %	Витрати сировини на 10 кг готової продукції		
		Насолода	Услава	Солодок
Борошно пшеничне вищого ґатунку	85,5	3754	3754	3754
Цукор-пісок	99,85	2430	2430	2430
Маргарин	84	2173	2173	2173
Меланж	27	1976	1976	1976
Пудра рафінадна	99,85	119	119	119
Есенція ванільна	0	19,8	19,8	19,8
Карбонат амонію	0	9,9	9,9	9,9
Солод світлий	94	988	988	988
Солод карамельний	94	0	988	0
Солод ферментативний	94	0	0	988
Сир (18% жирності)	35	2574	2574	2574
Разом	-	11469,7	11469,7	11469,7
Вихід, г	-	10000	10000	10000
Вологість, %	-	15±3	15±3	15±3

Тісто за запропованою технологією готували на хімічних розпушувачах. Як розпушувач використовували карбонат амонію. Приготування тіста велось за запропонованими рецептура-

ми (табл. 2), включало такі операції: збивання яйцепродуктів із цукром-піском протягом 25-30 хв.; розм'якшення і збивання маргарину; додавання до збитого масла всіх рецептурних компонентів, за винятком борошна; введення в суміш збитої яєчно-цукрової маси; додавання борошна.

Кекс із такого тіста має рівномірну, дрібнопористу структуру. Але тісто менш насичене повітрям. За умови обробки меланжу із цукром у тістозбивальній машині протягом 30 хв. відбувається збільшення об'єму в 2,5 рази.

Зовнішній вигляд готового кексу

Дуже важливим для дієтичного й оздоровчого харчування є низька калорійність, харчова цінність і вміст корисних речовин у продукті, так, кекси мають показники, наведені в табл. 3-4.

■ Таблиця 3. Калорійність кексового напівфабрикату, на 100 г продукту

Калорійність, ккал	Білки, г	Жири, г	Вуглеводи, г
Кекс без додавання солоду			
345,5	5,5	18,7	41,4
Кекс із додаванням солоду			
276	6,2	13,6	44,4

■ Таблиця 4. Склад кексового напівфабрикату, на 100 г

Показник	Без додавання солоду	Із додаванням солоду
Ненасичені жирні кислоти	3,6 г	3,6 г
Зола	1,9 г	1,9 г
Насичені жирні кислоти	3,9 г	3,9 г
Холестерин	54 мг	54 мг
Вітамін А	40 мг	45 мг
Вітамін В12	0,2 мкг	0,3 мкг
Вітамін В9	24 мкг	26 мкг
Вітамін В5	0,3 мг	0,4 мг
Вітамін РР	1,5 мг	1,7 мг
Вітамін В2	0,2 мг	0,4 мг
Вітамін В1	0,2 мг	0,5 мг
Вітамін С	0,2 мг	0,7 мг

Рекомендовано інтенсивно провадити біологічно активні компоненти рослинної сировини функціонального призначення з метою покращення якості харчових продуктів. Запропоновано використання різних видів солоду у виробництві кексів «Насолода», «Услава» та «Солодок», які характеризуються підвищеною біологічною цінністю і більш низькою собівартістю порівняно із традиційними виробами. Нові види відрізняються підвищеною стійкістю під час зберігання, містять менше жиру, тому їх можна використовувати у харчуванні людей, схильних до надлишкової ваги. Беручи до уваги склад солоду і високу біологічну активність його складових, можна зробити висновок про перспективу подальшого використання солоду як наповнювача при виробництві кексових напівфабрикатів.

Висновки

Шляхом використання в рецептурі кексових напівфабрикатів нетрадиційної сировини (солоду) можна коригувати й ефективно покращувати харчові та біологічні

властивості цієї продукції. Варто відзначити, що такі вироби характеризуються лікувально-профілактичною дією. Перспективами подальших досліджень є вивчення хімічного складу та пошук нових рецептурних рішень, які б впливали на якісні показники нових рецептур кексів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Капрельянц Л.В., Іоргачова К.Г. Функціональні продукти. – Одеса: «Друк», 2003. – 312 с.
2. Срохман І.В., Лозова Т.М. Якість і безпечність зерноборошняних продуктів. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
3. Півоваров О.А. Виробництво солоду з використанням активованих під дією нерівноважної плазми водних розчинів /О.А. Півоваров, О.С. Ковальова, Ю.О. Чурсинов // Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету. – 2009. – №2. – С. 194-197.
4. Апет Т.К., Пащук Н.З. Справочник технолога кондитерського виробництва: в 2 т. – СПб.: ГИОРД, 2004. – Т.1: Технології и рецептури. – 554 с.
5. Лозова Т.М. Поліпшення амінокислотного складу нових кексів / Т.М. Лозова, Х.І. Ковальчук // Обладнання та технології харчових виробництв. – 2011. – Вип. 26. – С. 411-416.